

Harjutus 107. A. Koosta endale kompanentide juhend.

1. Kirjavahemärkide panemisel olisin kõigepealt üles õeldise (lauselõige).

Kui neid on mitu ja see pole loeteln, on tegemist õeldlaususega.

Lihlauses on 1 (minut) õeldis ja 1 alus, kui pole tegemist loeteluga.

Õeldisels on tegusõna _____ (pöördeline/käändeline) vorm kõrgis kõneviisides, aegades ja tegumoodides.

Igal õeldisel on oma alus. Kui õeldis on imelikult öeldis tegumoes, siis lauses alust pole.

11. Kui õeldist (tegusõna pöördelist vormi) ei leia, olisin tegusõna käändelist vormi - mid-, tud-, des-, mata-, maks- vormi.

B. Tahsisa õeldis ja täpsusita, kas hause on liht-, liit- või alusela hause.

1. Eesti rahvuskirjanduse algust loetelase K. J. Petersoni oodidest ja pastoraalidest alates. L

2. Rahvamuul on lastelaulud üles kirjutada kõige enam J. Hurt, tema kogutud teosed asuvad kirjandusmuuseumis. L

3. F. R. Kreutzwaldi kui meie rahvusepöppe koostaja mõte viia lõpule F. R. Faehmanni alustatud rahvalaulekandane töö Opetatud Eesti Seltsis kandis vilja. L

4. K. J. Petersoni loominguat sai hakata uurima alles 1972. aastal, nii noorrestlased teidid arhiivides autori loomepärandi. L

5. F. R. Faehmanni omamultoloogilisi muistendeid, nagu „Koit ja Hämariik“, on peetud algul folkloorsele aineestikul põhinevaks. L

6. Ei eesti kirjandus end teadvustama hakkas, võlgnerne tänu ballisatsastest pastortile - eslofilidale. L

Harjutus 108. A. Põhijenda kirjavahemärkide kasutamist.

1. Koonddhause

Poisid, tüdrukud ja nunde treener – koit ootasid võistluse algust.

Võistluse algust ootasid koit: nii poisid, tüdrukud kui ka nende treener.

Kohale olid tulnud poisid, tüdrukud, nende treener, ent mitte sponsor.

Ei raamatuid, vihikuid ega sulpeid – midagi mul ei ole.

2. Kõrduvad määrrused

Viljandi maakonnas Karksis Maie koolimajas asub A. Kitzbergi tuba. Täna, vana-aastaõhtul, 31. detsembril on tõeline talvelm.

3. Kõrduvad täiendid

Noor vilgas vallallev kutsikas kõitis tähelepanu.

Käsitramatu 3., täiendatud triibek ilmum mõõduunud aastal.

4. Järeltiend

See laps, nobe ja rõõmsameelne, on jäänud kauals mu mälestustesse.

5. Lisand

Võistkonna vanem Rein koostab treeningkava.

Reinul, võistkonna vanemal, on mitu ülesannet.

Reina, võistkonna vanema ülesanne on koostada treeningkava.

Rein kui võistkonna vanem otsustas lisada igapäevase jõutreeningu.

Rein võistkonna vanemana otsustas lisada igapäevase jõutreeningu.

6. Üte

Ole hea, Rein, ja vii kiri posti!

B. Pane lihtlause kirjavahemärkid, põhijenda reeglina.

1. Arvundhavi Roy, Toni Morrison, Zadie Smith need on postkolonialistliku kirjanduse eredad autorid.

2. Postkolonialistlik kirjandus kujutab endise koloniaalimandade inimeste elu väljäreände murede, kohanemise raskused, võõrdumise oma kultuurist.

3. Arvundhavi Roy kui silmapaisel India naiskirjanik sai kuulsa teosega „Välkese Asjade Jumal“

4. Toni Morrisoni romaan „Amas“, vapustav ja mõõlenna panev, jutustab meegrinaise saatusest.

5. Zadie Smith inglise kirjanikuna valgustab Londonisse väljarännanud hindude kohanemismuresid.

6. Gabriel Garcia Márquez maagilise realismi rajaja köidab meeli teosega „Sada aastat üksildust“